

ת"פ 10510/12/20 - המחלקה לחקירות שוטרים נגד גולן פלד

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 10510-12-20 מחלקה לחקירות שוטרים -

מח"ש נ' פלד

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

המחלקה לחקירות שוטרים

בעניין: המאשימה

נגד

גולן פלד

הנאשם

ע"י ב"כ עוה"ד גב' תמי אולמן

גזר דין

כתב האישום ורקע כללי:

הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירות של תקיפת סתם - עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; מסירת ידיעה כוזבת - עבירה לפי סעיף 243 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

לפי העובדות שנקבעו בהכרעת הדין, הנאשם שוטר במשטרת ישראל ומשמש כסייר בתחנת חיפה.

ביום 13/8/20, סמוך לשעה 15:20 הגיע הנאשם לבית הוריה של אשתו, ברחוב קפלן בקרית ים, יחד עם אשתו ובתם התינוקת, שנולדה מס' ימים קודם לכן.

הנאשם העמיד את רכבו בכניסה לשטח חנייה המצויה בסמוך לבתי המגורים, כך שהרכב חסם את הכניסה והיציאה מהחנייה.

למקום הגיע המתלונן, ביחד עם נכדיו, וביקש שהנאשם יזיז את הרכב שחסם את הגישה לביתו.

הנאשם התעלם מבקשה זו, או אז, פנה המתלונן לאשתו של הנאשם, שעמדה מחוץ לרכב, וביקש גם ממנה שהרכב יוזז מפתח החנייה.

הנאשם שכעס על פניית המתלונן לאשתו, יצא מהרכב לכיוון המתלונן, כאשר אקדחו חשוף מבעד לבגדים, וכשהוא אוחז בתרסיס גז פלפל, אשר היה תפוס על חגורתו.

בין השניים פרץ וויכוח קולני בנוגע לחנייה. המתלונן התקרב לכיוון הנאשם. בתגובה, דחף הנאשם את המתלונן מספר פעמים, חלקן בחוזקה, דבר שגרם למעידתו של המתלונן, ובמהלך הדחיפות, התיז הנאשם לעברו של המתלונן גז פלפל, מטווח קרוב, ללא כל הצדקה.

כעבור זמן קצר, חזר המתלונן לכיוון החנייה. חילופי הדברים בין השניים נמשכו תוך שהמתלונן התרחק מהנאשם, והאחרון הולך אחריו, ומתיז לעברו שוב גז פלפל ללא הצדקה.

במקביל למתואר לעיל, התקשר הנאשם למשטרה, ודיווח בכזב כי המתלונן הוא זה שניסה לתקוף אותו.

לאחר מכן, מילא הנאשם דוח פעולה, בו תיאר בכזב, כי המתלונן איגרף את ידיו כלפיו, לקח את ראשו לאחור במטרה לנגוח בו, ונתן לו מכה חזקה על ידו הימנית, התרחשויות שכלל לא אירעו.

כל זאת עשה הנאשם, על מנת להפליל את המתלונן שלא כדין בביצוע עבירה פלילית, ועל מנת להצדיק את מעשה התקיפה שהוא עצמו ביצע כלפי המתלונן, שלא כדין.

בהמשך למתואר לעיל, באותו יום, סמוך לשעה 16:26, מסר הנאשם תלונה בתחנת משטרת זבולון, בה ציין בכזב, כי המתלונן איגרף את ידיו ונתן לו מכה חזקה ביד שמאל, וכן ציין בכזב, כי ראה את המתלונן מתכופף וחשש כי הוא עומד להרים אבן.

יוער, כי בשלב מסוים של המשפט, ביום 15/2/21 תוקנו סעיפים 8 ו-9 לכתב האישום, באופן שבסעיף 8 בשורה שלישית נמחקו המילים "ונתן לו מכה חזקה על ידו הימנית" (הכוונה היא לכך שהמתלונן היכה את הנאשם על ידו הימנית); ובסעיף 9 בכתב האישום שורה שלישית, נמחקו המילים "ונתן לו מכה חזקה ליד שמאל" (הכוונה היא לכך שהמתלונן נתן לנאשם מכה ביד שמאל).

על אף התיקון, לא הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן, והתיקון נותר מעל גבי הפרוטוקול.

בהכרעת הדין, התייחס בית המשפט לכתב האישום המקורי.

הסניגור המלומד, בטיעוניו לעונש, ביקש שבית המשפט יתייחס לכך רק בהיבט העונשי, ולא בהיבט האחריות שנקבעה לגבי הנאשם בהכרעת הדין (עמ' 59 לפרו', שורות 6 - 20).

אציין כבר עתה, כי לא מצאתי שיש בדברים משום קיפוח הגנתו של הנאשם או פגיעה כלשהי בזכויותיו (ראה החלטה מנומקת שניתנה במעמד הדיון ביום 20/7/22).

ראשית, הסניגור המלומד הקדיש והדגיש, חלק נכבד מחקירותיו, ומטענות ההגנה, לכך שהמתלונן הוא זה שהיכה את הנאשם בידו (ככתוב בכתב האישום המקורי טרם התיקון הנ"ל), בטענה שדבר זה אילץ את הנאשם להגיב כפי שהגיב ולהגן על עצמו ועל בני משפחתו (טענה שנדונה ונדחתה כבלתי מבוססת).

שנית, בית המשפט ביסס את הכרעת הדין, בעיקר, על יסוד סרטון וידאו, ממצלמות האבטחה שהיו במקום, המתעד את כל פרטיו של האירוע, לרבות את תנועת היד שביצע המתלונן לעבר ידו של הנאשם. לדברים יש כאמור התייחסות נרחבת בהכרעת הדין.

כך או כך, כפי שנראה בהמשך גזר הדין, בית המשפט חזר ובחן את התנהגותו של המתלונן באירוע, כפי שהיא משתקפת בראיות, כך שהדברים לא נעלמו מעיניו של בית המשפט, בבואו לגזור את דינו של הנאשם.

ראיות לעונש:

התביעה הגישה את הצהרתו של המתלונן כנפגע עבירה, שם פירט את הנזקים שנגרמו לו בעקבות האירוע (סומן הצ/1).

ההגנה העידה עדי אופי, בהם אביו של הנאשם, סגן אלוף במילואים, ומתנדב במשטרה מ-2010, אשר שיבח את בנו על תרומתו לקהילה והעיד על אופיו; וכן העיד מפקד יחידת הסיור בה שירת הנאשם, אשר מסר כי הנאשם הוא שוטר מקצועי, אחראי, אדם אמין, שקול, לויאלי למערכת, המסור מאוד לעבודתו. כמו כן, הגישה ההגנה, אוגדן ובו קובץ תעודות הערכה שקיבל הנאשם לאורך כל חייו, המעידות על פועלו לטובת הקהילה.

תסקיר שירות המבחן:

מתסקיר שירות המבחן, עולה כי הנאשם כבן 26, נשוי ואב לילדה בת שנתיים, עובד כשוטר סיור בתחנת חיפה.

בהתייחסו לעבירות בהן הורשע, מסר הנאשם, כי לא הבין תחילה את הרקע להתנהלותו של המתלונן, הוא טען, כי האחרון פנה אליו בצעקות, כי חשב שהוא מתכוון לחסום לו את חנייתו.

הנאשם חשש שהמתלונן יפגע באשתו, שבדיוק יצאה מבית הוריה, ולכן יצא מרכבו, הרחיק את המתלונן, תוך שימוש בכוח, והזהיר אותו שישתמש נגדו בגז פלפל, ואכן עשה בו שימוש.

לדבריו, השימוש בגז הפלפל, היה רק לאחר שהמתלונן היכה בידו, כאשר לעמדתו לא הייתה לו דרך פעולה אחרת לפתרון המצב.

עוד מסר, כי לאחר השימוש בגז הפלפל, המתלונן התכופף בחיפוש אחר אבן, על מנת להשליכה לעברו, ועל מנת להגן על אשתו ובתו, הוא דחף את המתלונן, וריסס אותו פעם נוספת בגז פלפל בפניו.

הנאשם הדגיש את התנהלותו באירוע, בטענה שפעל מתוך הגנה עצמית, וחש חוסר אונים מול התנהלותו האגרסיבית של המתלונן.

הוא התקשה לקבל אחריות על מעשיו, הלן על התרשלותם של חוקרי מח"ש, התקשה להפגין אמפתיה כלפי המתלונן, וביקש משירות המבחן לסייע לו בביטול הרשעתו, מחשש לפיטוריו.

מהאבחון המקיף שערך שירות המבחן לנאשם, התרשמות שירות המבחן היא, כי מדובר בנאשם המתנהל באופן יציב במישורי חייו השונים. הוא עסוק בהשלכות תוצאות ההליך המשפטי על חייו, הוא לא בוחן את מעשיו באופן ביקורתי, נוקט בגישה הגנתית, מנסה להצדיק את התנהלותו כהגנה עצמית מול המתלונן, כאשר שירות המבחן, מוצא להדגיש, כי את פער הגילאים והכוחות בינו לבין קורבן האלימות, תוך ציון כי **"...עולה הרושם לשימוש לרעה בסמכויות ובכלים אשר ניתנו לו במסגרת עבודתו"** (אציין כי המתלונן, אדם מבוגר, כבן 61, ואינו בקו הבריאות, כפי שהעיד בפני בית המשפט).

עוד מדגיש שירות המבחן, כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על מעשיו ולהכיר בחומרתם. העמדה בה הוא נוקט, לא מאפשרת לו להביע חרטה או צער על התנהלותו, לבטא אמפתיה כלשהי כלפי המתלונן, לבחון את הנזקים שנגרמו לאחרון כתוצאה מהאלימות כלפיו.

בסיכום האבחון, מציין שירות המבחן, כי הסיכון להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם, בעתיד, הינו נמוך, ומידת החומרה הצפויה, באם יבוצעו עבירות אלימות, נמוכה אף היא. עם זאת, ההמלצה הסופית של שירות המבחן הייתה, שלאור גישתו ההגנתית של הנאשם, אשר נתנה בעצם לגיטימציה להתנהגותו הכוחנית האלימה כלפי המתלונן, לאור הקושי לקחת אחריות על מעשיו, וחוסר היכולת שלו להביע חרטה ואמפתיה כלפי המתלונן, אין באפשרות שירות המבחן להמליץ על חלופות ענישה או שיקום, ועל כן, מנימוקים אלה, הוא נמנע אף מהמלצה גם לעניין ביטול ההרשעה בדין.

טענות הצדדים:

ב"כ המאשימה עמד על חומרת מעשיו של הנאשם, עת תקף את המתלונן, שהנו אדם מבוגר, כבן 61 בעת האירוע, תוך השימוש בגז פלפל, שלא כדין, וללא כל הצדקה וריסוס המתלונן בעיניו "מטווח אפס", פעם אחר פעם, שלוש פעמים, ותוך הדגשה, כי מדובר בשוטר שראוי היה שיימנע משימוש באלימות כלפי אזרח. לעמדת התובע, הנאשם הפך משליח ציבור, האמון על שמירה על שלטון החוק, למי שרמס את החוק במעשיו, ופגע בתדמיתה של המשטרה, ושל שוטרים אחרים.

התובע ביקש מבית המשפט לקבוע מתחם הנע בין מס' חודשי מאסר ועד לשנת מאסר, ולהשית על הנאשם עונש מאסר בפועל של 8 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

מנגד, ביקש הסניגור, כי בית המשפט יקל בעונשו של הנאשם. הוא חזר וטען, כי הנאשם פעל מתוך הגנה עצמית. לדבריו, הנאשם מצר על האירוע כולו, על הפגיעה שנגרמה למתלונן, תוך שלא נעלמה מעיניו העובדה שמדובר באדם מבוגר. הודגש, כי הנאשם הוא אדם נורמטיבי, אשר פעל כל חייו הבוגרים לטובת הקהילה, כפי שמעידים עליו עדי האופי והתעודות הרבות שהוגשו לבית המשפט כראיות לעונש.

עוד הודגש, כי האירוע לא תוכנן, אלא קרה בספונטניות. הנאשם לא בחר לפעול באלימות, אלא פעל מתוך מקום בו הוא חש כמגן וכמתגונן מפני המתלונן. צוינו נסיבות המקרה, כיצד אשתו של הנאשם ובתו הקטנה, היו בזירה.

בנסיבות אלה, נטען כי מתחם העונש ההולם, הוא בין מאסר מותנה למספר מצומצם של חודשי מאסר בעבודות שירות, ואף נטען, כי במקרים רבים אחרים, ניתן לסיים את ההליך באי הרשעה, תוך ביצוע עבודות שירות לתועלת הציבור.

אשר להימנעות שירות המבחן מהמלצה, טען הסניגור, כי התסקיר לא בא בהמלצה, כיוון שהנאשם ניהל את המשפט וטען לחפותו. אך גם שירות המבחן, מציין כי הוא לא התרשם, כי מדובר במי שמושרשים בו דפוסי התנהגות אלימים. הסיכון להישנות העבירה נמוך, כך גם החומרה הצפויה מהמעשים, ועל כן, אין המדובר בתסקיר שלילי.

בית המשפט הופנה לאמור בעדי האופי, בעיקר מפי מפקדו של הנאשם, תרומתו, היותו של הנאשם המפרנס היחידי של המשפחה, אשתו לא עובדת, ולפיטורין הצפויים באם תוותר ההרשעה על כנה, ויוטל על הנאשם עונש חמור.

הנאשם בדבריו טרם מתן גזר הדין, הביע צער על מעשיו, ולכך שעשה שימוש בגז פלפל כנגד אדם מבוגר. הוא תהה על דרך קבלת החלטותיו בסיטואציה מושא כתב האישום, הבהיר כי לא היה לו כעס על המתלונן, חזר וטען, כי הוא פעל מתוך הגנה עצמית, ולא דיווח דיווחים שקריים. עוד הדגיש, כי מגיל 15, הוא תורם לקהילה, ובמיוחד למשטרה, בהתנדבויות ובשירות. ציין, כי להחלטת בית המשפט בעניינו ולעניין העונש שיוטל עליו, משמעות עצומה לגבי תפקידו במשטרה, הדגיש את הפסקת הקידום שלו בשל התיק הזה.

דין והכרעה עונשית:

שאלת ביטול ההרשעה:

אפתח ואציין, כי לעמדתי, לא מתקיימים התנאים הנדרשים להימנעות או ביטול ההרשעה.

שני מבחנים יש להפעיל בבוא בית המשפט לשקול הימנעות מהרשעה, המבחן הראשון, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר על הרשעה, והמבחן השני, האם הותרת ההרשעה על כנה, אינה שקולה לנזק הקונקרטי שייגרם לנאשם

לעניין ההלכות באשר למבחנים להימנעות מהרשעה, הנני מפנה לפסיקה:

רע"פ 9042/17 **עבד נ' מדינת ישראל** (2017); רע"פ 1931/15 **מואיסקו נ' מדינת ישראל** (2015); ולפסק הדין המנחה בסוגיה זו ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל** (1996).

המבחן הראשון:

האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים וויתור על הרשעה מבלי לפגוע בשיקולי ענישה ?

נסיבות המקרה הן חמורות, שעה שהנאשם השתמש בגז פלפל המוענק לו, כשוטר במשטרת ישראל, לצורך שמירה על הסדר הציבורי ומיגור פשע ואלימות, תוך שהוא עשה בו שימוש "פרטי", שעה שביקר עם אשתו אצל חמותו, וכל זאת, בשל וויכוח על חנייה (השייכת למתלון), עם שכן, המבוגר ממנו, וכפול מגילו של הנאשם.

אף אם היה בית המשפט מניח לטובת הנאשם, כי המתלון לא פנה אליו באדיבות להזיז את רכבו של הנאשם מחנייתו, הנאשם היה צריך לשקף בהתנהלותו, כשוטר, וכאדם צעיר כלפי אדם מבוגר, איפוק וריסון, במיוחד כאשר הוא מתמודד עם אדם מבוגר, בבחינת "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" (ויקרא יט, לב).

אשר לחשיבותה של ענישה מרתיעה במקום בו שוטר מפעיל אלימות כלפי אזרחי ולהיות הנאשם נורמטיבי, אפנה לדברים שאמר בית המשפט העליון ברע"פ 3021/16 **לזובסקי נ' מדינת ישראל** (2016), שם שוטר תקף את המתלון, סטר לו באוזנו השמאלית, גרם לו לקרע בעור התוף, ועזב יחד עם השוטרים האחרים את המקום, מבלי שהזדהה. בית משפט השלום הרשיע את השוטר, אך הסתפק במאסר על תנאי, של"צ, קנס ופיצוי למתלון. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של השוטר המכה, וגזר עליו חודשיים מאסר בעבודות שירות, ובערעור לבית המשפט העליון, נפסק כדלקמן:

"מוצא אני לייחד מספר מילים לחשיבותה של ענישה מרתיעה, בגין ביצוען של עבירות אלימות על ידי אנשי משטרה, תוך ניצול לרעה של הכוח המצוי בידם. נקיטת אלימות מצד שוטרים, הינה תופעה חמורה, שאין להשלים עמה, ויש לעקרה מן השורש... מה גם, שאין רבותא בכך, שעסקינן בשוטרים המנהלים אורח חיים נורמטיבי, כפי שחזר והדגיש המערער בענייננו, שהרי אלמלא נתון זה, ספק אם היו מתקבלים לעבודה בשירות המשטרה...[המעשים אשר פוגעים באופן חריף באמון הציבור וכן במעמדם וכבודם של השוטרים]."

דברים דומים נפסקו בבית המשפט ברע"פ 8241/13 **ברדא נ' מדינת ישראל** (2014), גם שם הודגשה העובדה, שאל לעוסקים במלאכת השיטור, לנצל את מרותם וסמכותם, ולהפעיל את כוחם ללא כל הצדקה.

עוד אפנה לע"פ (מחוזי חיפה) 43484-03-15 **מדינת ישראל נ' שחר** (2015), שם התקבל ערעור המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום, אשר בחר להימנע מהרשעת השוטר שהפעיל אלימות על המתלונן. בית המשפט המחוזי החזיר את התיק לבית משפט השלום, לצורך גזירת העונש. שם השוטר והמתלונן התווכחו והחליפו צעקות, ולאחריהן השוטר ניגש למתלונן ובעט בו בירך ימין, וכתוצאה מכך נפל המתלונן ארצה.

כמו כן, אפנה לדברים שאמר בית המשפט המחוזי בעפ"א (מחוזי חיפה) 64/08 **אלימלך נ' מדינת ישראל** (2008), שם נפסק, בין היתר, כי:

"לא יעלה על הדעת ששוטר המופקד על בטחונו ושלמות גופו של האזרח, יפגע בערכים מוגנים אלה, רק כיוון שהוא שוטר, רק כיוון שהוא יכול, רק כיוון שבידו המפתח לאזיקים".

ראו גם: ע"פ (מחוזי חיפה) 1337/04 **מדינת ישראל נ' קפון** (2005); ע"פ (מחוזי ב"ש) 7149/00 **מדינת ישראל נ' גדסי** (2001); עפ"ג (מחוזי חיפה) 31263-11-17 **ציונג נ' מדינת ישראל** (2018).

אחזור ואזכיר, כי בנדוננו, לא היה מדובר בעברין שהתעמת עם הנאשם, לא היה מדובר בהגנה עצמית, אלא בנאשם אשר פלש לתחומו של המתלונן, לחנייתו, והתבקש על ידי המתלונן, אדם מבוגר, להיזיז את רכבו, ותחת לעשות כן, חולל אירוע שבהמשכו תקף בידיו את המתלונן, דחף אותו בעוצמה, עם ידיו, בכוח רב, וריסס אותו פעם אחר פעם בגז פלפל בעיניו, ללא שהיה כל צורך בכך.

לכן, לעמדת, בנסיבות אלה, לא ניתן להורות על ביטול הרשעה, היות וסוג העבירה ונסיבות ביצועה, אינן מאפשרות לוותר על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים.

המבחן השני:

האם הותרת ההרשעה על כנה יגרום לנזק קונקרטי לנאשם שאינו שקול לאינטרס הציבורי?

הנאשם וסניגורו המלומד הביעו חשש לפיטוריו של הנאשם עקב ההרשעה בתיק זה. עם זאת, מעבר לחשש ערטילאי, לא הוכח נזק קונקרטי כזה, ואף אין חוות דעת התומכת בביטול ההרשעה, ההיפך מכך.

תסקירו המקיף של שירות המבחן, מצוין כי הסיכוי להישנות עבירות דומות אמנם נמוך, אך יחד עם זאת, בשים לב לאבחנה המעמיקה שערך בעניינו של הנאשם, חוסר אמפטיה לקורבן, אי קבלת אחריות, הגישה הגנתית שהפגין הנאשם, שאינה רואה את הכשלים בהתנהגותו, הגיע שירות המבחן לכלל מסקנה, כי אין מקום לבטל את ההרשעה, ועל כן לא בא בהמלצה כזו.

מעבר לכך, לא הוכחה פגיעה קונקרטית ממשית בעתידו של הנאשם, ואפנה בהקשר זה לרע"פ 9042/17 **עבד נ' מדינת ישראל**, לפיו:

"הדרישה להוכחת נזק קונקרטי, עולה כחוט השני בפסיקתו של בית משפט זה, והקריטריון המוצע על ידי

המבקשת, שעניינו פגיעה בדימוי העצמי של הנאשם, אינו מקובל, ואין לו כל אחיזה בהלכה הפסוקה".

אשר להמשך תעסוקתו של הנאשם בשורות משטרת ישראל, בית המשפט אינו מוסמך ואף אינו צריך להכריע בדבר השיקולים הנוגעים להעסקתו של הנאשם במשטרת ישראל. חזקה על הגורמים המופקדים על כך במשטרת ישראל, שייתנו את הדעת, למכלול השיקולים הצריכים לעניין, ויקבלו החלטה מושכלת.

אעיר, כי בפרשת **אלימלך** הנזכרת לעיל, נפסק בהקשר דומה, בכל הנוגע להמשך העסקתו של אותו נאשם, את הדברים הבאים, שנראה לי שהם יפים גם לנדונו:

"... אין אנו מתעלמים מכך שבמשך שנים הרבה, עשה המערער כשטר, רבות למען הציבור, ושקד על בטחונו, ואף הצטיין בכך. עוד יודעים אנו, כמה קשה להכשיר שטר, וכמה זמן לוקח להביאו להיות שטר מנוסה ובקיא במלאכתו, היא מלאכת ההגנה על הציבור. כן ערים אנו לפגיעה האישית במערער, אם יפטר, ושלא נאמר שאף הציבור עלול להיפגע מפיטוריו של שטר מצטיין, שחטא בפעם הראשונה. אולם, בית המשפט אינו יכול, ואולי אף לא צריך, לשקול שיקולים אלה. הננו משוכנעים, כי שיקולים אלה, יישקלו וישוקללו, על ידי הגורמים המוסמכים במשטרת ישראל, תוך ראית כל הנסיבות הרלוונטיות, לרבות האפשרות כי גם מי שחטא, וכעת הוא בעל תשובה, ייתכן ועדיין יש לו מקום בקהל השוטרים".

ואידך זיל גמור.

לפיכך, סבורני כי לא מתקיים גם התנאי השני הקבוע בהלכת **כתב**, על כן אינני סבור, כי יש מקום לבטל את ההרשעה.

כפי שהדגשתי, אינני מביע עמדה ביחס לעתידו התעסוקתי של הנאשם במשטרת ישראל, וחזקה על גורמי הפיקוד במשטרה, שישקלו את השיקולים הרלוונטיים, כסמכותם, לרבות את כל שירותו הטוב של הנאשם בשירותיה של משטרת ישראל.

מכאן, אני פונה לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם.

קביעת מתחם העונש ההולם:

הפגיעה בערכים החברתיים:

תקיפת המתלון שהינו אדם מבוגר, על ידי הנאשם, בדחיפות, ובאמצעות שימוש בגז פלפל מספר פעמים, פגעה בכבודו של המתלון, בגופו, ובביטחונו. ברוח דברים זו נפסק:

"הפגיעה במתלון חסר ישע, אינה אך פגיעה פיזית, אלא יש בה פגיעה בביטחונו של המתלון, להסתובב כרצונו ברחובות העיר, ולצאת מביתו, כאשר הוא חפץ בכך, פגיעה זו קשה לרפא" (ע"פ 5213/06 וונדמו נ' מדינת ישראל (2007)).

המעשה אף מהווה שימוש לרעה בכוח המשרה, שעה שהנאשם משתמש באמצעים (גז פלפל) שנועדו לשמש את השטר (הנאשם) להגן על הציבור, למגר פשע, ולרסן אלימות.

במעשיו אלה, פגע הנאשם גם בתדמיתה של המשטרה, ובערך שמירה על שלטון החוק. אפנה בהקשר זה, לדברים שפסק בית המשפט העליון, לפני כ-40 שנה, אך דומה כי לא נס ליחס:

"...שוטרי ישראל, מלאכתם קשה ואחראית, מלווה לא אחת סיכונים והיתקלויות, והינם ראויים לכל אהדה שיכולים בתי משפט לתת להם. אך במה דברים אמורים? כל עוד הם זוכרים וערים לכך, שהסמכות והמרות שהוענקו להם רק לצורכי ביצוע התפקיד ניתנו, ואסור שייעשה בהם שימוש לרעה, עליהם לשנן זאת לעצמם, השכם וערב... עליהם לדעת ולהבין, כי אם יעברו את הגבול, ואם ישתמשו לרעה בסמכויות שניתנו להם, ובעיקר אם ינהגו באלימות מיותרת, לא יעניקו להם בתי המשפט אהדה, וימצו עמם את הדין, ומן העבר השני, אזרח הבא במגע עם אנשי משטרה, אפילו אם הוא חשוד, או עבריין, זכאי לצפות ולהניח, שאם יתנהל כהלכה, לא יפגעו בו לרעה" (ע"פ 64/86 אשש נ' מדינת ישראל (1986)).

מעשיו של הנאשם פגעו בערכים המוגנים, במידה בינונית עד גבוהה.

מדיניות הענישה הנוהגת (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

פסיקת בתי המשפט, עמדה על החומרה היתרה, שיש בעבירות אלימות, קל וחומר כשהיא מבוצעת ע"י שוטרים, וראו הפסיקה דלעיל המגנה ומוקיעה שימוש בכוח ע"י שוטרים.

מדיניות הענישה בעבירות אלימות שבוצעו על ידי שוטרים, מלמדת על מנעד ענישה רחב, אשר תלוי שוב בנסיבות המעשה, ועוצמת הנזק.

ראו למשל: רע"פ 3021/16 לוזובסקי נ' מדינת ישראל (2016); ע"פ 6873/14 מלקוב נ' מדינת ישראל; רע"פ 5467/10 מזרחי נ' מדינת ישראל (2010).

מדיניות הענישה בעבירות מהסוג הנדון, מוכתבת מטבע הדברים, מנסיבות האירוע, סוג האלימות ועוצמתה, והנזק שנגרם עקב המעשה.

אולם, אין לבלבל בין מדיניות הענישה שהיא מגוונת ומישרעתה רחבה, לבין מתחם העונש ההולם הקונקרטי לעניין נתון, המגלם הכרעה ערכית הד-הוק, המבוססת על שלל תבחינים שונים, שמדיניות הענישה הנוהגת הוא רק אחד מהם (ע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל (2013)).

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין):

האירוע אינו מתוכנן, הוא ספונטני. נסיבות הביצוע קיבלו ביטוי ברור בהכרעת הדין, מהן עולה, כי הגם שהדברים היו ספונטניים, הנאשם הוא מחולל האירוע, הוא העמיד את רכבו בפתח הגישה לביתו של המתלונן, חסם אותה, המתלונן שעבר במקום באקראי כשהוא מטייל עם נכדיו, פנה וביקש מהנאשם, ואח"כ מאשתו, להזיז את הרכב, ולהחנותו ברחוב.

במקום להיעתר לבקשה פשוטה זו של המתלונן, בחר הנאשם לנהל וויכוח עם המתלונן, שהוא יותר מכפול מגילו של הנאשם, ובשלב מתקדם של הוויכוח, הזיז אמנם את הרכב, אך כאשר הבין שהמתלונן לא יוצא עם רכבו, הותיר את

רכבו בחנייה.

הוויכוח הסלים, הנאשם יצא מתוך הרכב, נעמד מול המתלון, והחל לתקוף אותו על ידי דחיפות ברוטליות, באמצעות ידיו על חזהו של המתלון מספר פעמים, וכן תוך ריסוסו בגז פלפל בעיניו, מקרוב מאוד, שלוש פעמים. המתלון מעד, והנאשם דחף אותו שוב.

בית המשפט דחה את טענותיו של הנאשם בדבר הגנה עצמית, הגנת צידוק והגנת הצורך, כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין.

טענותיו של הנאשם כאילו המתלון שיקף סיכון כלשהו כלפיו או כלפי בני משפחתו, נדחו אף הן ברמה העובדתית. לא נמצאה אחיזה כלשהי בחומר הראיות לכך שהמתלון התכופף וחיפש אבן כדי לתקוף אותו, או שהוא היטה את ראשו לאחור כי התכוון לנגוח בו, או אגרף את ידיו כדי להלום בו. נקבע, כי אין בטענות אלה אמת.

הסרטון שהיווה ראיה מרכזית בתיק, מראה, כי הנאשם פעל באגרסיביות רבה, כלפי אדם מבוגר, תקף אותו שלא לצורך, וגם כאשר המתלון ניסה להדוף את ידו של הנאשם ולמנוע ממנו להמשיך לתקוף אותו - תגובה סבירה בנסיבות העניין - הנאשם לא נרתע מהמשך תקיפתו.

אשר להתנהגות המתלון באירוע, בחנתי עניין זה שוב ושוב, ולא מצאתי כי יש בה כדי לכרסם באופן כלשהו במידת האשם שדבקה במעשיו של הנאשם. כל חטאו של המתלון שביקש שהנאשם יזיז את רכבו מהחנייה שלו ולמצער מפתח ביתו. הנאשם בחר לצאת מרכבו ולהתעמת פיזית עם המתלון שהינו כאמור אדם מבוגר, חולה ומוחלש. גם אם המתלון לא פנה לנאשם בנימוס, לא נצפתה ממנו פרובוקציה אלימה כלשהי, שהיה בה כדי להביא, לתגובה כה אלימה וכוחנית מצידו כלפי המתלון.

הנזק שנגרם למתלון, הוא נזק לא מבוטל, נקל לשער את הכאב העצום שחש אדם, לא כל שכן אדם מבוגר, שעה שהוא מרוסס מ"טווח אפס" בעיניו, בגז פלפל, פעם אחר פעם. לא קשה גם לשער את הכאבים שחש אדם כזה, שעה שהוא נדחף באגרסיביות ובעוצמה על ידי נאשם, שהוא חזק ועוצמתי ממנו, שוב ושוב, כמשתקף היטב בסרטון הווידאו, המתעד את האירוע.

לכל מעשי האלימות האלה, מצטרפת חומרה נוספת, בכך שהנאשם מסר דוח כוזב למשטרה. קיים פער עצום בין התיאור של הנאשם במשטרה, לבין המציאות, כפי שהיא באה לידי ביטוי בקביעות העובדתיות שקבע בית המשפט בהכרעת הדין, וכמשתקף בסרטון המתעד את האירוע.

בהקשר אחרון זה, הנני שב ומפנה לפסיקת בית המשפט המחוזי דכאן, ומדגיש את העובדה, כי בתי המשפט נוהגים לסמוך תדיר על דיווחיהם של שוטרים, כמשקפים נאמנה אירועים עליהם הם מדווחים (ע"פ (מחוזי חיפה) 27475-03-20 מיכאלוב נ' מדינת ישראל (2021)).

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

בנסיבות העניין, בהינתן הערכים המוגנים שנפגעו, מידת הפגיעה בערכים אלו, מדיניות הענישה הנוהגת, ונסיבות ביצוע העבירה ומידת האשם שהפגין הנאשם באירוע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, נע בין מאסר על

תנאי ועד ל-9 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים ופיצוי למתלונן.

לא מצאתי כי קיימות נסיבות המצדיקות חריגה לקולה או לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין):

הנאשם כבן 26, נשוי ואב לילדה, עובד כשוטר סיור בתחנת חיפה, נעדר הרשעות פליליות קודמות. מגיל 15 הוא החל להתנדב במשטרת ישראל, הוצגו לבית המשפט תעודות הוקרה והערכה רבות, המעידות על פועלו כשוטר.

בשנת 2018, לאחר שחרורו משירות צבאי התגייס למשטרה, הוא משרת מאז כשוטר סיור. גם במהלך שירותו, קיבל חוות דעת המעידות כי הוא מתנהל באופן מקצועי ומשמעתי ללא דופי, ומבצע את משימותיו על הצד הטוב ביותר. מפקדו שהובא לעדות כעד אופי, חזר והביע את הערכתו המקצועית על הנאשם, כמי שמשרת את הקהילה לשביעות רצון מפקדיו, פועל באמינות ומקצועיות רבה, ואהוד על חבריו.

עם זאת, מתסקיר שירות המבחן, כמו גם מדבריו של הנאשם לעונש, עולה כי הנאשם עדיין מחזיק בעמדה קורבנית, וכמי שפעל מתוך צורך וכהגנה עצמית, ולא הייתה בידו דרך פעולה אחרת להתמודד עם המצב, אלא בדרך שפעל, קרי תוך שימוש בגז פלפל ודחיפות כנגד המתלונן (זוהי תזה שנדחתה ע"י בית המשפט בהכרעת הדין). הנאשם חזר בפני שירות המבחן על אותם טעמים שהציג בפני בית המשפט שכאמור, נשללו כחסי ביסוס עובדתי (הטענה שהמתלונן התכופף לחפש אחר אבן להשליך לכיוונו, רצה לתקוף אותו באמצעות נגיחה וכו').

זאת ועוד, שירות המבחן שערך אבחנה מעמיקה ומדוקדקת לנאשם, כעולה מהתסקיר בעניינו, הגיע למסקנה מקצועית חד משמעית, לפיה הנאשם עסוק בהשלכות תוצאות ההליך המשפטי על חייו, הוא אינו מביע כל אמפתיה כלפי המתלונן, אין בו שום חרטה על מעשיו, או התבוננות פנימית ביקורתית. הוא מנסה ליתן לגיטימציה למעשיו התוקפניים כלפי המתלונן, מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, ולהכיר בחומרתם, תוך ששירות המבחן מציין מפורשות, כי הרושם הוא שהנאשם עשה שימוש לרעה בכלים ובסמכויות שניתנו לו.

הנאשם אף שלל נזקקות טיפולית, ומסקנת האבחון הייתה, שנוכח ההתרשמות מגישתו של הנאשם, המבקשת ליתן לגיטימציה להתנהלותו, והקשיים לקחת אחריות על מעשיו, ולבטא חרטה או אמפתיה כלשהי כלפי המתלונן, אין מקום להמליץ על חלופות ענישה או שיקום, ובהתאם אין מקום גם לבטל את הרשעתו בדין, וזאת הגם שהסיכוי להישנות עבירות אלימות מצידו נמוך.

העונש המתאים (סעיף 40ד (2) לחוק העונשין):

המתלונן אדם מבוגר וחולה, יצא אותו יום לטייל עם נכדיו, הוא הבחין בנאשם חוסם את חנייתו והעז לבקש ממנו להזיז את רכבו, עד מהרה מצא עצמו מותקף על ידו, תוך שהאחרון, צעיר וחסון, מנצל את כוחו הפיזי, ואת היותו שוטר, הנושא עליו גז פלפל, ולא זו בלבד שהמתלונן ספג מנחת זרועו, אלא הנאשם ביקש להפוך את היוצרות - הוא דיווח בכזב שהוא הקורבן המותקף ע"י אותו מתלונן מבוגר וחלש ממנו בכל המישורים.

החלשים והמוחלשים בחברה ראויים להגנה יתרה מצד בית המשפט:

"תפקידו של בית המשפט להגן על בני חברה, ובמיוחד כך, כאשר מדובר באנשים חלשים וחסרי ישע" (ע"פ 8788/08 זיאד נ' מדינת ישראל (2011)).

בהינתן מכלול השיקולים הצריכים לעניין, מידת האשם הרבה שהפגין הנאשם במעשיו, שנמשכו מצידו שוב ושוב, הפגיעה במתלון שהינו אדם מבוגר, חולה ומוחלש, השימוש לרעה בכלים שהקנתה לו משטרת ישראל להגן על הציבור (גז הפלפל), תדירות הריסוס מטווח אפס בעיניו של המתלון, בהם עשה שימוש לרעה באירוע עצמו כנגד המתלון, באופן שאינו מוצדק או נחוץ, כעולה בהרחבה מהעובדות שנקבעו בהכרעת הדין.

בנסיבות אלה, יש להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל, שיבוצע בעבודות שירות. עם זאת, נוכח תרומתו הרבה של הנאשם לקהילה, ופועלו הטוב בשורות משטרת ישראל מגיל צעיר, יש למתן את העונש, ולהעמידו באמצע המתחם העונש ההולם, לצד ענישה צופה פני עתיד, קנס ופיצוי למתלון.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 4 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות בתחנת כבאות והצלה, ברח' חלץ 9, חיפה (תחנת חלץ).
- ב. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 27.12.22 בשעה 08:30 בפני הממונה על עבודות השירות, בית סוהר מגידו.
- ג. מובהר לנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו ו/או אי הישמעות להוראות הממונה על עבודות השירות, עלולה להוות עילה להפסקה מנהלית של עבודות השירות ולריצוי עונש המאסר בכליאה ממשית.
- ד. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו את העבירות בהן הורשע בתיק זה.
- ה. קנס בסך של 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.11.22 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן. פיגור יעמיד את מלוא הקנס לפרעון מידי ויפעיל את צו המאסר שלצדו.
- ו. פיצוי למתלון בסך של 3,000 ₪ שישולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.11.22 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן. פיגור יעמיד את מלוא הפיצוי לפירעון מידי, וייגבה כדרך שגובים קנס.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין ופרוט' הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ה אלול תשפ"ב, 21 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים.